

תכנית רודרמן ללימודי יהדות ארצות הברית
תשפ"א 2021-2020

קיצ	סמסטר ב	סמסטר א	
---	ד"ר אלי קוק: ארה"ב המודרנית: כלכלה, חברה, תרבות ומשטר	ד"ר אסתר כרמל- חכים: נשים אמריקניות והפרוייקט הציוני	10:00-8:30
		פרופ' מת'יו סילבר: יהודים ושחורים	12:00-10:15
ד"ר נוגית אלטשולר: בין יחיד לקהילה, בין מסורת לקדמה – על זהות יהודית בקולנוע	ד"ר אסתר כרמל- חכים: נשים אמריקניות והפרוייקט הציוני ב'	ד"ר אילן אזרחי: יהודי אמריקה בימינו: מגמות ואתגרים	14:00-12:15
	פרופ' מת'יו סילבר: יהודים ושחורים ב'		16:00-14:15
ד"ר דויד ברק- גורודצקי: זרמים ביהדות ארה"ב	פרופ' גור אלרואי: מהגרים יהודים- אמריקנים ב'	פרופ' גור אלרואי: מהגרים יהודים- אמריקנים	18:00-16:15
	---	---	20:00-18:15
קורס קמפוס 2 פרופ' גור אלרואי: סיור לימודי ארה"ב	קורס קמפוס 1 פרופ' גור אלרואי: סיור לימודי ארה"ב	קורס מתוקשב ד"ר ברונשטיין: אוריינות מידע	

ד"ר אסתר כרמל-חכים: נשים אמריקניות והפרוייקט הציוני (סמסטר א'+ב')

הקורס ידון בהיבט הנשי ובמעורבות העמוקה של נשים וארגוני הנשים היהודיות מאמריקה בפרוייקט הציוני: הדסה, ליגת החלוצות, הקונגרס של נשים יהודיות, נשות מזרחי, נשות הכותל ועוד. נסקור את התרומה האישית של מנהיגות וחלוצות בתחומי פעילות ויוזמות מגוונות, אמה לזרוס, הנרייטה סאלד, ליליאן פרימן, סופי יודין, גולדה מאיר, רוזה וולט שטראוס, בתיה גוטספלד, דורותי בר אדון, רות גרובר, דבורה קאלן ואחרות. נתמקד בנשים אמריקאיות שבחרו להגר לארץ ישראל מתוך בחירה חופשית, לא כתוצאה מעוני או אנטישמיות- ונשארו בארץ למרות הקשיים שחוו, כשהן עומדות בפיתוי לחזור לחברת השפע אותה עזבו.

פרופ' מת'יו סילבר: יהודים ושחורים: התמודדויות של יהודי ארצות הברית בחברה דמוקרטית פלורליסטית (סמסטר א'+ב')

מה ניתן ללמוד על זהויות של יהודים בארה"ב מהתייחסויות אל בני מיעוט אחרים, במיוחד שחורים? כיצד צריכים להעריך את פעילויותיהם של יהודים בהקשרים יקרים לשחורים, מימי העבדות ועד ימינו? האם ראוי להסיק כי מאמציהם של יהודים למען "קידום השחורים" היו ערכיים ויעילים – או שמא, אולי טמונים באותם המאמצים היו קווי התנשאות, ושיקולים חיצוניים, שלא באמת תאמו את האינטרסים של שחורים בתקופות שונות? מהמבט ההיסטורי, האם ניתן לראות את הקשר בין היהודי והשחור בארה"ב כסוג של רומן, שבשלביו הראשוניים, עד שנות ה-70 במאה ה-20, נשבו בו רוחות טובות של שיתוף פעולה והבנה הדדית, אך לאחר מכן התאפיין בשבר, חשדנות ולעיתים אפילו התקוטטויות? מה באמת ניתן להגיד על מערכות יחסים היום בין שתי הקבוצות? השאלות והנושאים הללו יסקרו בסמסטר הראשון של הקורס, ובחלק הראשון של הסמסטר השני. בשיעורים האחרונים של הקורס, הנושא הזה של שחורים ויהודים יידון בהקשר הרחב של התמודדויות של יהודים בכלל החברה הפלורליסטית האמריקאית, כולל מערכות יחסים בין יהודים ובני מיעוט אחרים (לא שחורים).

ד"ר אילן אזרחי: יהודי אמריקה בימינו: מגמות ואתגרים (סמסטר א')

הקורס יעסוק במגמות העיקריות שאפיינו את תהליך ההתפתחות של יהודי אמריקה במיקוד על אחרי 1967 ועד לימינו, מגמות המצויות בין פריחה לשחיקה. דגש מיוחד יינתן לתהליכים מוסדיים, תמורות בדפוסי זהות והשתייכות, מגמות בפילנתרופיה, תמורות בתחום החינוך היהודי, התפתחות של זהויות מורכבות והיברידיות, ולתמורות שחלו סביב מקומה של ישראל בתודעה ובמרחב הציבורי של יהודי אמריקה.

פרופ' גור אלרואי: מהגרים יהודים-אמריקנים בראשית המאה ה-20 (סמסטר א'+ב')

בשנים 1881-1924 היגרו למעלה משנים וחצי מיליון יהודים ממזרח אירופה אל ארצות היעד שמעבר לים. הרוב המכריע של היהודים היגרו לארה"ב והיתר לארגנטינה, קנדה, דרום אפריקה, אוסטרליה וארץ ישראל. ההגירה היהודית ההמונית שינתה ללא היכר את העם היהודי דמוגרפית, כלכלית, חברתית ותרבותית. קורס זה מתמקד במהגר היהודי בארצות הברית ובאופן קליטתו בחברה הסובבת.

ד"ר אלי קוק: ארה"ב המודרנית: כלכלה, חברה, תרבות ומשטר (סמסטר ב')

בקורס זה נסקור את ההיסטוריה של ארה"ב המודרנית מהיבט כלכלי, חברתי, פוליטי ותרבותי. נלמד איך מדינה אשר החלה את דרכה כקולוניה חקלאית שולית הפכה במרוצת הזמן למעצמת-על והגמון עולמי. אנו נקרא על ההיסטוריה של רכבות, מהגרים, איגודי עובדים, עבדות, פמיניזם, ערים, פרברים, תאגידים, קניונים, אימפריאליזם, רייגניזם, היפים, וולמרט, ועוד. נדון בשאלות אודות מגדר, גזע, לאום, פוליטיקה, אידיאולוגיה, תרבות, הגות, והיסטוריה סביביתית.

ד"ר נוגית אלטשולר: בין יחיד לקהילה, בין מסורת לקדמה – על זהות יהודית בקולנוע (סמסטר קיץ)

זהות יהודית עומדת במרכז קורס זה וסרטי קולנוע יהיו הטקסטים דרכם נדון בנושא. הקורס מבקש להתבונן במאפיינים של ההווה היהודית והישראלית דרך תולדות הקולנוע, להעניק כלים להתבוננות ביצירות קולנועיות ולהבנה של הקשר ההדוק שבין היצירה האמנותית והרקע ההיסטורי, החברתי, הכלכלי והתרבותי בו נוצרה. נעסוק בקולנוע היידי, בקולנוע הישראלי ובקולנוע האמריקאי והעולמי, נבחן שאלות של הגירה ובדוק כיצד מיוצגים נושאים של ישן וחדש, מסורת וקדמה, גבריות ונשיות, הגמוניה וחתרנות, וכיצד משפיע הקולנוע על השיח החברתי והתרבותי בכל עת. נפענח כיצד סרטים מבטאים את רוח התקופה ונותנים במה לקולות שונים מגוונים; וכן נבחן השתקפותן של סוגיות חברתיות והיסטוריות בקולנוע, דרך התלבטויות ודילמות, החלטות והכרעות של הגיבורים. - בין הנושאים: הקולנוע – להנציח את הרגע. ללוש בזמן. / הקולנוע היידי – גשר על מים סוערים / הוליווד והיהודים / זהות והגירה בקולנוע הישראלי / שואה וניצולי שואה בקולנוע עולמי / וודי אלן, האחים כהן, שפילברג ואחרים / המאה ה-21 בראי הקולנוע הישראלי – אחדות או אחרות?

ד"ר דויד ברק-גורודצקי: הזרמים הדתיים ביהדות ארצות הברית (סמסטר קיץ)

הזהות היהודית עברה תמורות משמעותיות כפועל יוצא של התפתחות המודרנה ורעיונות הנאורות. האפשרויות שהיו גלומות במודרנה, להשתלבות בחברה הליברלית ולקיום יהודי מובחן מזהות דתית, עוררו שתי תגובות מרכזיות: ניסיונות לרפורמה בדת מחד, ומאידיך – מאמצים לשימור כתרס בפני המודרנה. זאת לצד התפתחותן של חילוניות יהודית ותגובות ביניים נוספות על הרצף הזה. מגמות אלה זכו למיסוד בדמותם של זרמים יהודיים שהתפתחו באירופה ובארצות הברית, ובהמשך גם במדינת ישראל, תוך שיג ושיח עם אידיאולוגיות נוספות – כמו הסוציאליזם, הציונות, הליברליזם והפמיניזם – ותוך תגובה לנסיבות החברתיות ולאירועי השעה. בקורס נבחן את התפתחותם הרעיונית וההיסטורית של הזרמים היהודיים הללו, כפי שבאה לידי ביטוי במחצית השנייה של המאה ה-19 ובמהלך המאה ה-20.